

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 10C/140/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212221649
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Júlia Henteková
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2016:4212221649.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno v právnej veci žalobcu : G. J., L.. XX.X.XXXX, P. J. T., C. L.. X, v konaní zastúpený : JUDr. Iveta Majlingová, advokátka so sídlom Komárno, Pohraničná 7, proti žalovaným : 1) S. Y.L., O.. T., L.. X.X.XXXX, P. J. T., W.. C. XXXX/X a 2) M. T., L.. X.X.XXXX, P. J. T., O.Q. Š. XXXX/XX, obaja v konaní zastúpení: JUDr. Natália Borsosová, Advokátska kancelária so sídlom Komárno, Ul. Biskupa Királyja 6, IČO: 17723108, o zaplatenie 16.597,-Eur istiny s príslušenstvom, sudkyňou JUDr. Júliou Hentekovou, takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a .
Žalovaným v 1) a 2) rade náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou došlou súdu 11.10.2012 domáhal zaviazania žalovaných v 1) až 3) rade, aby mu spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 16.597,-Eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od podania žaloby až do zaplatenia a trov konania, ktoré pozostávajú zo súdneho poplatku a z trov právneho zastúpenia. Za žalovanú v 3) rade označil S. T., L.. XX.X.XXXX, P. J. T., O. Š.T. Č.. XXXX/XX, voči ktorej konanie bolo zastavené uznesením zo dňa 19.9.2013 pre čiastočné späťvzatie žaloby, ku ktorému došlo z dôvodu, že menovaná nie je dedičkou po poručiťelovi M. T.. Žalobný petit viackrát upravil. Podaním zo dňa 27.5.2013, ktorým žalobu proti žalovanej 3) vzal späť, navrhol na zaplatenie sumy 16.597,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od podania žaloby do zaplatenia zaviazať žalovaných 1) a 2) rukou spoločnou a nerozdielnou. Ďalším podaním došlým súdu dňa 1.4.2015 (čl.136) so súhlasom súdu žalobný návrh pozmenil tak, že oboch žalovaných navrhol zaviazať k zaplateniu sumy po 8.298,50 Eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 17.9.2004 uzavrel s predávajúcim O. V. kúpnu zmluvu, na základe ktorej menovaný mu odpredal domovú nehnuteľnosť v kat. úz. T., vedenú v katastri nehnuteľností na B. Č.. XXXX za dohodnutú kúpnu cenu 1.400,000,- Sk. Pred dojednaním tejto zmluvy mu predávajúci oznámil svoje podmienky, za ktorých bol ochotný mu predať túto nehnuteľnosť, a to, že mu vyplatí kúpnu cenu a navyše zabezpečí mu nadobudnúť do vlastníctva záhradu v T. L. S. M. s tým, že náklady, ktoré budú spojené s nadobudnutím záhrady do vlastníctva bude znášať on. Po tomto dojednaní dostal kontakt na dnes už nebohého M. T., ktorý bol podielovým spoluvlastníkom záhrady spolu s bývalou manželkou S. T. v danej lokalite. Menovaný ho ubezpečoval, že koná aj v mene svojej manželky ako podielovej spoluvlastníčky. Za účelom prevodu ich nehnuteľností bola vyhotovená kúpna zmluva, avšak pred jej podpisom mu pán T. oznámil, že tento prevod mieni uskutočniť formou darovacej zmluvy z dôvodu, aby ušetril na dani z prevodu nehnuteľnosti a zároveň bolo dohodnuté na žiadosť O. V., že vlastníctvo k záhrade nadobudne jeho syn, O. V., v prospech ktorého má byť darovacia zmluva vyhotovená, s čím pán Kuchta taktiež súhlasil. Na základe pokynu M. T. bola kúpna zmluva prepracovaná na darovaciu zmluvu. Podmienkou menovaného bolo, že darovaciu zmluvu podpíše spolu s manželkou len v prípade, ak mu pred podpisom darovacej zmluvy vyplatí v hotovosti čiastku 500.000,-Sk (16.597,-Eur) ako protihodnotu záhrady. Peniaze na vyplatenie tejto sumy si vyzdvihol zo svojho účtu, z ktorej

finančnej hotovosti vyplatil O. V. kúpnu cenu za odpredaj domu a sumu 500.000,-Sk vyplatil do vlastných rúk t.č. už nebohému M. T.. Následne sa dňa 17.9.2004 dostavili na Notárky úrad notárky C. L. E. T., kde pred notárkou pán T. s manželkou podpísali darovaciu zmluvu na prevod nehnuteľnosti vedenej na B. Č.. XXX G. T.Ú.. T. na obdarovaného O. V.. Žiaľ pán Kuchta a jeho manželka nedodrжали podmienky dohody a to z dôvodu, že neskôr zistili, že mohli za prevod tejto záhrady požadovať vyššiu čiastku a podali voči obdarovanému z darovacej zmluvy zo dňa 17.9.2004 a neskôr aj voči jeho otcovi O. V. žalobu o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, ktorá neskôr bola prekvalifikovaná na žalobu o určenie vlastníckeho práva. V rámci tejto žaloby tvrdili, že boli uvedení do omylu, darovaciu zmluvu nemienili podpísať a rovnako popreli aj prevzatie čiastky 500.000,-Sk. V rámci súdneho konania 7C/145/2004 Okresný súd Komárno rozsudkom zo dňa 15.4.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp.zn. 7Co/138/2011 zo dňa 27.8.2012 určil, že nebohý M. T. bol ku dňu svojej smrti podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností vedených na B. Č.. XXX G. T.Ú.. T. v podiele 2/3-ín k celku a jeho manželka v podiele 1/3-iny k celku, nakoľko dospeli k záveru, že predmetná darovacia zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom. Právny nárok na zaplatenie sumy 16.597,-Eur žalobca zdôvodnil ustanovením § 451 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, t.j. bezdôvodným obohatením, nakoľko súd pre neplatnosť darovacej zmluvy určil vlastnícke právo darcov k predmetu daru a týmto odpadol dôvod plnenia v sume 500.000,- Sk. Pasívnu legitímáciu žalovaných 1) a 2) zdôvodnil ustanovením § 470 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka. V priebehu konania čiastočne pozmenil právnu kvalifikáciu uplatneného nároku, keď na pojednávaní konanom 24.11.2014 jeho právna zástupkyňa predniesla, že žalobca a p. T. sa dohodli na uzavretí zmluvy v prospech tretej osoby podľa § 50 Občianskeho zákonníka, teda tzv. nepomenovanú zmluvu, ktorá mala spočívať v tom, že p. T. prevedie svoju nehnuteľnosť na O. V.. Na základe tejto skutočnosti p. T. požadoval od žalobcu odstupné vo výške 500.000,- Sk. Mala za to, že táto suma sa stala bezdôvodným obohatením až keď odpadol právny dôvod jej plnenia, t.j. dňom, kedy na základe rozsudku súdu bolo určené, že predmetná darovacia zmluva je neplatná, teda dňom 27.8.2012. Pre prípad, že by súd bol iného názoru, tento majetkový prospech navrhla posúdiť ako úmyselné obohatenie s 10 ročnou premlčacou dobou. Zároveň poukázala aj na to, že ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný podľa § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Nakoľko právny dôvod na plnenie žalobcom v danom prípade odpadol až 27.8.2012, pohľadávka uplatnená v tomto konaní nie je premlčaná. V konečnom návrhu poukázala na nález ústavného súdu ČR II. ÚS 309/95, v ktorom súd vyslovil záver, že pokiaľ sa všeobecné súdy nezaoberali otázkou súladu prípadného premlčania s dobrými mravmi, došlo v konaní pred nimi k porušeniu článku 36 ods.1 Listiny ľudských práv a slobôd (článok 46 Ústavy SR), ktorého podstatou je právo na spravodlivý proces. Rovnako Ústavný súd SR v náleze č. I. ÚS 33/2012 vyslovil názor, že môžu nastať situácie, keď uplatnenie námietky premlčania je výrazom zneužitia práva na úkor účastníka, voči ktorému by za takejto situácie zánik nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatneného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Navrhla, aby súd v súlade s týmito nálezmi posúdil vznesenú námietku premlčania ako námietku v rozpore s dobrými mravmi. Rozpor s dobrými mravmi žalobca vidí v tom, že na naliehanie a stanovenú podmienku právneho predchodcu žalovaných mu odovzdal sumu 500.000,- Sk ako podmienku za prevod nehnuteľnosti na S. M., pričom menovaný napriek prevzatej čiastke podal žalobu o určenie vlastníckeho práva, v ktorej žalobe pokračovali žalovaní 1), 2), ktorí v rámci súdneho konania získali späť do vlastníctva nehnuteľnosť, za ktorú ich otec obdržal sumu 500.000,- Sk. Žalobca nezavinil, že účastníci zmluvy sami rozhodli o forme prevodu vlastníctva darovacou zmluvou a pokiaľ by nebol pristúpil na túto podmienku stanovenú M. T. D., nemal by možnosť sám odkúpiť domovú nehnuteľnosť od O. V..

Žalovaní so žalobou nesúhlasili, žiadali ju v celom rozsahu zamietnuť. Vo svojom vyjadrení zo dňa 12.12.2012, ako aj na ústnych pojednávaní uviedli, že tvrdenia žalobcu sú zavádzajúce a nepravdivé, boli vyvrátené už v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 7C/145/2004. Žalobca ich neb. otcovi nezaplatil žiadnu sumu. Toto bolo preukázané v uvedenom konaní, v ktorom svedecká výpoveď M. T. v postavení žalobcu bola vyhodnotená ako nevierohodná, s čím sa stotožnil aj odvolací súd v rozsudku zo dňa 3.5.2012. Aj v tomto konaní žalobca tvrdil, že zaplatil nebohému M. T. 500.000,-Sk, avšak toto jeho tvrdenie nebolo preukázané, nakoľko je nepravdivé a bolo vyvrátené výpoveďou samotného M. T. a svedkyne C. J., K. M. T.. Žalobca v žalobe poukazuje na výpovede svedkov G. J., O. V. S. Š. T., avšak v konaní 7C/145/2004 ani jeden z týchto svedkov nepotvrdil, že videl ako mal žalobca M. T. odovzdávať peniaze. Vylučujú, že by žalobca bez akéhokoľvek potvrdenia komukoľvek odovzdal takúto vysokú sumu, navyše, keď nebol ani účastníkom právneho vzťahu kúpy a predaja, teda ani nemal žiadny právny dôvod vyplatiť nejakú sumu M. T.. V konaní 7C/145/2003 bolo

preukázané, že žalobca uviedol do omylu M. T. a jeho bývalú manželku a taktiež aj V.. On zariadil vybavenie darovacej zmluvy namiesto kúpnej zmluvy práve z dôvodu, aby nemusel za O. V. zaplatiť dohodnutú kúpnu cenu 750.000,-Sk T.. Namietali, že nie sú v tomto konaní pasívne legitimovanými účastníkmi konania. Boli toho názoru, že ak mal žalobca voči M. T. akékoľvek pohľadávky, mal ich prihlásiť do dedičstva po ňom. Ak by jeho dedičia neboli uznali takto prihlásenú pohľadávku do dedičstva, bol by sa musel domáhať na súde určenia, že jeho pohľadávka patrí do dedičstva po nebohom M. T.. Vydania bezdôvodného obohatenia priamo od dedičov poručiteľa sa domáhať nemôže. Navyše vzhľadom na tú skutočnosť, že podľa tvrdenia žalobcu predmetnú sumu zaplatil M. T. 17.9.2004 a nemal na to žiadny právny dôvod, už vtedy by plnil bez právneho dôvodu a vydania bezdôvodného obohatenia sa mohol domáhať len do 17.9.2006 a z tohto dôvodu vznášajú aj námietku premlčania. V konečnom návrhu poukázali na ustanovenie § 470 ods.1 Občianskeho zákonníka a mali za to, že neprešli na nich žiadne dlhy poručiteľa, pretože ku dňu smrti ich otec žiadne dlhy nemal. Žalobca mal možnosť toto svoje právo uplatniť priamo voči poručiteľovi za jeho života, alebo voči zákonným dedičom v dedičskom konaní, čo však neurobil. Preto jeho nárok aj na určenie, že do dedičstva po poručiteľovi patrí nejaký dlh, je už premlčaný. Sú toho názoru, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by žalobca bol zaplatil ich právnomu predchodcovi žalovanú sumu a aj z tohto dôvodu žiadali žalobu zamietnuť. Zároveň poukázali na rozpor výpovedí svedkov O. V., Š. T., G. J. a samotného žalobcu v prejednávanej veci a vo veci 7C/145/2004 pred súdom.

Súd vykonal vo veci dokazovanie okrem vylúču účastníkov konania aj kompletným spisom Okresného súdu Komárno 7C/145/2004, dedičským spisom po neb. M. T. sp. zn. 7D/296/2012, kúpnu zmluvou zo dňa 17.9.2004 uzavretej medzi O. V. S. G. J., darovacou zmluvou zo dňa 17.9.2004 medzi M. T. S. O. V., darovacou zmluvou uzatvorenou medzi O. V. S. O. V., vylúčením svedkov Istvána Kányaiho, Petra Bedecsa a Rudolfa Fritza. Vykonaným dokazovaním ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Rozsudkom Okresného súdu Komárno 7C/145/2004-314 zo dňa 15.4.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre 7Co/138/2011-351 zo dňa 3.5.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 3.9.2012, súd určil, že M. T. zomrelý 8.2.2006 bol ku dňu svojej smrti podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností nachádzajúcej sa v kat.úz. T. vedenej v katastri nehnuteľností na B. Č.. XXX S. G.. Č.. XXXX- X. M. E. XXX C. v podiele 2/3-ín k celku a S. T., O.. W. je podielovou spoluvlastníčkou týchto nehnuteľností v podiele 1/3-iny k celku. K takémuto právnomu záveru oba súdy dospeli z dôvodu, že mali preukázané, že Darovacia zmluva zo dňa 17.9.2004 ktorou M. T. a S. T. bezodplatne darovali túto svoju nehnuteľnosť O. V. (čl.5) a taktiež Darovacia zmluva zo dňa 17.7.2006, ktorou následne O.J. V. daroval túto nehnuteľnosť svojmu otcovi O. V. sú absolútne neplatné právne úkony, pretože chýba vôľa účastníkov takýto právny úkon uzavrieť. Neplatnosť darovacej zmluvy skúmali ako predbežnú otázku a prijali záver, že darovia M. S. S. T. pri uzatváraní prvej darovacej zmluvy dňa 17.9.2004 boli uvedení do omylu, pretože nikdy nemali vôľu nehnuteľnosť darovať a preto táto darovacia zmluva hoci má po formálnej stránke všetky náležitosti takéhoto právneho úkonu (§37, §40 ods. 1,3 Občianskeho zákonníka), je neplatná. Z uvedeného dôvodu je neplatná aj druhá darovacia zmluva zo dňa 17.7.2006 nadväzujúca na tento neplatný právny úkon. V odôvodnení rozsudku Krajský súd v Nitre konštatoval, že ak by aj bolo pravdivé tvrdenie, že G. J. zaplatil M. T. kúpnu cenu za záhradu, z právneho hľadiska G. J.P. nebol s M. S. S. T. v žiadnom právnom vzťahu a preto nemal dôvod zaplatiť im kúpnu cenu. G. J. bol v právnom vzťahu len s O. T., od ktorého kúpil nehnuteľnosť, ale kúpnu cenu mu zrejme celú nevyplatil a uviedol ho do omylu keď tvrdil, že T. za neho zaplatil časť kúpnej ceny a to ešte pred podpisom darovacej zmluvy, hoci M. T. od začiatku popieral tvrdenie, že by dostal zaplatenú kúpnu cenu za záhradu.

Vo veci 7C/140/2012 bol O. V. vypočutý v postavení svedka aj žalovaného. Uviedol, že sa rozhodol predať svoju záhradu s domom na S. M. E. T. G. J., avšak iba za podmienku, že mu zabezpečí kúpu inej záhrady. G. J. zorganizoval rokovanie s Ottom Kuchtom st., ktorý ponúkal na predaj svoju záhradu a s ktorým sa dohodli na kúpnej cene 750.000,- Sk. To, aby prepis vlastníctva sa riešil formou darovacej zmluvy, navrhol M. T. D.. Vyhotovenie kúpnej zmluvy, aj darovacej zmluvy zabezpečil G. J.. Pri podpisovaní zmlúv výslovne sa spýtal M. T. D., či dostal peniaze, na čo mu odpovedal, že áno. O sume sa nerozprávali. G. J. mal 750.000,- Sk odpočítať z kúpnej ceny, za ktorú mu predal svoju záhradu s domom. Od O. V. sa neskôr dozvedel, že G. J. M. T. D.. namiesto sľúbených 750.000,- Sk zaplatil iba 500.000,- Sk.

G. J. bol v danej veci vypočutý ako svedok. Dosvedčil, že O. V. S. M. T. D.. sa dohodli na kúpnej cene záhrady M. T. v sume 750.000,- Sk, ktorá podľa ich dohody mala byť vyplatená tak, že on zaplatí Kuchtovi

500.000,- Sk a zvyšných 250.000,- Sk sa započíta do kúpnej ceny rodinného domu so záhradou, ktorú on kúpil od O. V.. M. T. D.. ešte pred podpísaním zmluvy zaplatil v kuchyni jeho bytu 500.000,- Sk. Finančnú hotovosť vybral zo svojho účtu v peňažnom ústave a predložil súdu dôkaz o výbere sumy 1.800.000,- Sk dňa 14.9.2004.

C. J., C. G. J. ako svedkyňa na pojednávaní 5.4.2005 tiež vo veci 7C/125/2004 vypovedala, že bola prítomná, keď jej syn vybral z banky 500.000,- Sk a potom nasadli do auta a spolu odišli k bytovému domu, kde býval M. T. D.. Ostala v aute, pri vyplatení sumy 500.000,- Sk menovanému prítomná nebola, ale keď jej syn sa vrátil od p. T., povedal jej, že peniaze mu odovzdal.

V prejednávanej veci vypovedal aj syn družky M. T. D., G. J., ktorý tvrdil, že v čase, kedy druh jej matky predal, resp. daroval svoju záhradu, jeho nevlastný otec mu povedal, že dostal peniaze za záhradu, aj mu ukázal balík bankoviek. Neskôr mu povedal aj to, že preto podal žalobu proti V., lebo za záhradu chce dostať viac než 500.000,- Sk. Tento svedok bol opätovne vypočutý v tejto prejednávanej veci. Na pojednávaní dňa 28.5.2014 vypovedal, že má vedomosti o vyplatení 500.000,- Sk M. T. žalobcom. Síce pri odovzdávaní peňazí prítomný nebol, ale keď sa vrátil domov asi po pol hodine videl v kuchyni na stole 5.000,- Sk-ové bankovky. M. T. mu vtedy povedal, že sú to peniaze od G. J. za záhradu. O tom ako nakladal s týmito peniazmi presné informácie nemá, ale vie, že svojej družke daroval 200.000,- Sk a v Poštovej banke si zakúpil vkladové listy asi 3 ks v hodnote po 70.000,- Sk. M. T. si viedol zošit, do ktorého zapisoval podstatné veci. Zo dňa 17.9.2004 je poznámka o 500.000,- Sk, pravdepodobne vtedy dostal túto sumu. Potom sú poznámky o výdavkoch: 14.10.2004 - 2.000,- Sk na narodeniny družke, 1.000,- Sk na trh, 16.10.2004 družke 200.000,- Sk, potom synovi 150.000,- Sk. Žalovaná v 1) rade namietala, že zošit predložený svedkom k nahliadnutiu nemôže byť poznámkovým zošitom jej neb. otca, lebo on mal iné písmo. Zo zošitu súd zistil, že posledná poznámka je zo dňa 30.10.2004, pričom M. T. zomrel až 8.2.2006 a pred 30.10.2004 zapisoval do neho aj drobné výdavky, ako napr. nákup na trhu a preto s veľkou pravdepodobnosťou bol by viedol tento zošit aj ďalej. Vzhľadom na uvedené, ako aj na tú skutočnosť, že svedok tento dôkaz nepredložil v konaní vo veci 7C /145/2004 ani po smrti M. T., ale až v tomto konaní, súd na tento dôkaz neprihliadol, lebo ho nepovažoval za pravý dôkaz preukazujúci pravdivosť tvrdenia svedka.

V tejto právnej veci svedok W. T. vypovedal, že vlastnil záhradu v rovnakej lokalite ako neb. pán T.. Tento ho informoval, že chce svoju záhradu predať, či nepozná niekoho, kto by mal záujem. Asi dva týždne po tomto ho oslovil žalobca s tým, že má záujem o kúpu záhrady. Spolu so žalobcom sa dostavili do bytu p. T., kde sa oni dohodli na odpredaji záhrady p. T. za 500.000,- Sk. Asi dva alebo 3 týždne neskôr p. T. mu povedal, že nastali problémy, dostal nejaké peniaze, ale nie toľko, koľko chcel. To, že koľko dostal, nepovedal mu.

Svedok O. V. uviedol, že svoju záhradu s domom predal žalobcovi za kúpnu cenu 2.600.000,- Sk, z ktorej odpočítali v súlade s ich dohodou kúpnu cenu záhrady T. 750.000,- Sk a takto žalobca mu vyplatil 1.850.000,- Sk v deň podpísania darovacej zmluvy. Potom, čo M. T. D.. reklamoval u neho, že od žalobcu nedostal celú kúpnu cenu, teda 750.000,- Sk, iba 500.000,- Sk, vyhľadal žalobcu, ktorý sa mu priznal, že p. T. odovzdal iba 500.000,- Sk, nakoľko takto sa s ním dohodol ako predávajúcim. Keďže následne súd rozhodol, že predmetná darovacia zmluva je neplatná a on prišiel o záhradu, ktorú nadobudol od T., tak sa so žalobcom dohodli, že sumu 500.000,- Sk mu zaplatí v splátkach, aby si mohol kúpiť inú záhradu a uhradí mu trovy konania, ktoré mu vznikli v konaní vo veci 7C/145/2004. Doposiaľ mu zaplatil 12.000,- Eur.

M. T. D.. zomrel dňa 8.2.2006. Podľa Osvedčenia o dedičstve notárky C. T. D. D. T., I. A.. Č.. XX, sp. zn. 13D/111/2006, Dnot 105/2006 zo dňa 21.6.2006 všeobecná cena majetku poručiteľa je 395.000,- Sk, výška jeho dlhov 197.500,- Sk, teda čistá hodnota dedičstva je 197.500,- Sk (6.555,80 Eur). Dedičmi poručiteľa sú: pozostalá manželka S. Y., L.. X.X.XXXX a deti: žalovaní v 1) a 2) rade. Zákonní dedičia uzavreli dohodu o vyporiadaní dedičstva, na základe ktorej dedičstvo po poručiteľovi nadobudla S. Y., t.j. žalovaná v 1) rade bez povinnosti výplaty spoludedičov s tým, že uhradí náhradovú pohľadávku titulom vyporiadania BSM pozostalej manželke v sume 197.500,- Sk. Osvedčenie o dedičstve nadobudlo účinky právoplatného uznesenia o dedičstve dňa 21.6.2006. Po právoplatnosti rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 7C /145/2004 prebehlo dedičské konania o novoobjavenom majetku poručiteľa M. T. st. pod č. konania 7D/296/2012, Dnot 2/2013. Podľa právoplatného osvedčenia o dedičstve vydaného notárkou

I.. B. J. D. D. T., G. XX, dňa 4.4.2013 novoobjavený majetok v hodnote 16.600,- Eur v podiele po 1/3 nadobudli deti poručiťa, t.j. žalovaní 1) a 2).

Podľa § 50 ods.1 Občianskeho zákonníka účastníci môžu uzavrieť zmluvu aj v prospech tretej osoby.

Podľa § 46 ods.1 Občianskeho zákonníka písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov.

Podľa § 51 Občianskeho zákonníka účastníci môžu uzavrieť takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

Podľa § 451 ods.1,2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu, alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu na úkor koho sa získal.

Podľa § 457 citovaného zákona ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka musí sa vydať všetko čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Podľa § 470 ods.1, 2 citovaného zákona dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiťa a za poručiťove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťovou smrťou. Ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiťovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že darovacia zmluva zo dňa 17.9.2004 ktorou M. T. S. S. T. bezodplatne darovali svoju nehnuteľnosť O. Ó. V. vedenú na B. Č.. XXXX E. T. Ú.. T., v súvislosti s ktorou mal žalobca zaplatiť darcom sumu 750.000,- Sk je absolútne neplatným právnym úkonom. Žalobca nebol účastníkom tejto zmluvy, preto nemohli mu z nej vzniknúť žiadne povinnosti ani v prípade, že by tento právny úkon bol urobený v súlade zákonom a bol by platný. Preto ak žalobca na základe ústnej dohody uzavretej s M. T. D.. S. O. Ó. V. zaplatil právnenmu predchodcovi žalovaných 500.000,- Sk alebo akúkoľvek inú sumu, tak plnil bez právneho dôvodu a takéto plnenie treba považovať v zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka za bezdôvodné obohatenie, ktoré je potrebné vydať tomu, na úkor koho bolo získané. Súd však nemal bez pochyb preukázané, že zo strany žalobcu došlo k takémuto plneniu, nakoľko vo výpovediach samotného žalobcu a svedkov je plno rozporných tvrdení.

Matka žalobcu vypovedala, že sumu 500.000,- Sk žalobca vybral z banky za jej prítomnosti a ešte v ten deň odovzdal L.. M. T. na jeho byte, zatiaľ čo právny zástupca O. V. v konaní 7C/145/2004 predniesol, že k odovzdaniu peňazí došlo v záhrade na S. M. a túto informáciu mohol získať jedine od O. V., ktorého zastupoval. Žalobca do spisu 7C/145/2004 založil dôkaz o výbere sumy 1.800.000,- Sk z peňažného ústavu dňa 14.9.2004 a tvrdil, že z týchto peňazí vyplatil M. T. 500.000,- Sk. Uviedol, že dohodnutá kúpna cena za nehnuteľnosť O. V. bola 1.400.000,- Sk, pričom O. V. vypovedal, že titulom kúpnej ceny prevzal od neho 1.850.000,- Sk a dohodnutá kúpna cena bola 2.600.000,- Sk, z ktorej mali odpočítať cenu záhrady T. dohodnutú na 750.000,- Sk, ktorú za O. V. mal zaplatiť žalobca. Daný stav podľa názoru súdu nie v malej miere nastal tým, že žalobca zrejme chcel ušetriť na kúpnej cene nehnuteľnosti, ktorú mal zaplatiť O. V. o sumu 250.000,- Sk tým, že s prevodcom sa dohodol na odpočítaní sumy 750.000,- Sk z kúpnej ceny z dôvodu zabezpečenia prevodu záhrady T. na predávajúceho, resp. jeho syna, pričom T. mienil zaplatiť za ich záhradu iba 500.000,- Sk.

Podľa § 153 ods. 1, 2 O.s.p., súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Podľa § 101 ods. 1 O.s.p. sú účastníci povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a spravidla začína na základe návrhu na začatie konania. Vo veciach, v ktorých sa konanie môže začať iba na základe návrhu (vždy tomu tak je v sporovom konaní), je podanie návrhu nevyhnutným predpokladom začatia konania. Z dispozičného princípu sporového konania vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, ako sa domáhajú. Napriek tomu, že znenie zákona to neuvádza, bude nepochybné, že zásada viazanosti súdu petitom bude vyžadovať i to, aby súd neprisúdil iné plnenie, ako ktorého sa účastníci domáhali. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzeným žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než aký bol predmetom konania vymedzený v žalobnom návrhu. Naopak, nie je však porušením zásady viazanosti súdu petitom, ak súd inak právne kvalifikuje skutok, ktorý bol predmetom konania. Právna kvalifikácia je vždy vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia, preto ani právna kvalifikácia nie je obligatórnou náležitosťou žaloby (§ 79 O.s.p.). V sporovom konaní sa uplatňuje prejednávací zásada. Účastník má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti účastníka, ktorý nesplnil povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v § 101 a § 120 ods. 1 vety prvej O.s.p., alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec). Dôkazné bremeno podľa § 120 ods. 1 O.s.p. v tomto konaní zaťažuje žalobcu, ktorý podľa názoru súdu neprodukoval také dôkazy, z ktorých by bolo možné jednoznačne dospieť k záveru, že sumu 500.000,- dňa 14.9.2004 alebo 17.9.2004 odovzdal právnomu predchodcovi žalovaných, t.j. neuniesol dôkazné bremeno. Ďalšie dokazovanie na preukázanie pravdivosti tvrdenia žalobcu súd považoval za nadbytočné vzhľadom na námietku premlčania vznesenú žalovanými.

Podľa § 100 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101-110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná, a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz.

Podľa § 107 Občianskeho zákonníka (1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. (2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. (3) Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietať.

Podľa § 111 Občianskeho zákonníka zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou. Premlčanie je teda uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul, bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané. Použitie tejto námietky má za následok zánik súdnej vymáhateľnosti nároku, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Premlčacia doba plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním návrhu na súde. Nie je rozhodujúce z akého dôvodu (či z objektívneho alebo subjektívneho) tak oprávnený subjekt neurobil. Ustanovenie § 107 Občianskeho zákonníka určuje objektívnu, aj subjektívnu premlčaciu lehotu pre vydanie bezdôvodného obohatenia. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná, objektívna je trojročná.

Subjektívna premlčacia doba je však limitovaná objektívnou premlčacou dobou, a najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Ich začiatok je stanovený odlišne a ich vzájomný vzťah je taký, že sú na sebe nezávislé čo do svojho plynutia, jeho začiatku aj konca. Ak skončí plynutie niektorej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu ak je vznesená námietka premlčania. V danom prípade bezdôvodné obohatenie (ak vôbec došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia), vzniklo plnením bez právneho dôvodu. Plnenie bez právneho dôvodu je jednou zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, ktorého dôsledkom je povinnosť vydať všetko, čo bolo plnením pri absencii právneho titulu získané. Prospech z plnenia bez právneho dôvodu vzniká prijatím plnenia, ku ktorému právny dôvod plnenia v okamihu plnenia vôbec neexistoval. V danom prípade nemožno hovoriť o úmyselnom bezdôvodnom obohatení a preto na daný právny vzťah treba aplikovať dvojročnú subjektívnu a trojročnú objektívnu premlčaciu dobu. Pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre plynutie trojročnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy bolo bezdôvodné obohatenie získané, čiže pre právo žalobcu uplatnené v tomto konaní trojročná premlčacia doba plynula od 17.9.2004, kedy podľa tvrdenia žalobcu došlo k odovzdaniu finančnej hotovosti 500.000,-Sk právnemu predchodcovi žalovaných a skončila 17.9.2007. Žaloba bola súdu doručená 11.10.2012, čiže po uplynutí tejto lehoty a preto uplatnený právny nárok je premlčaný a pre premlčanie nie je možné ho priznať žalobcovi. Nakoľko v prípade skončenia subjektívnej, alebo objektívnej premlčacej doby sa právo premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu, je v danom prípade nepodstatné plynutie dvojročnej subjektívnej lehoty. Súd ešte dodáva, že sa nestotožňuje s právnym názorom žalobcu, že malo ísť o nepomenovanú zmluvu podľa § 51 Občianskeho zákonníka, alebo o zmluvu v prospech tretej osoby podľa § 50 ods.1 Občianskeho zákonníka alebo o zálohu kúpnej ceny v súvislosti so zamýšľanou kúpou, či darovacou zmluvou, nakoľko žalobca nebol účastníkom žiadneho právneho úkonu, s ktorým by takéto plnenie súviselo. Čo sa týka aplikácie žalobcom citovaných nálezov ústavného súdu, súd bol toho názoru, že v danom prípade neprichádza do úvahy zmiernenie následkov premlčania z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, nakoľko k neplatnosti darovacej zmluvy došlo aj aktívnym pričinením žalobcu, ktorý opísanými machináciami chcel získať pre seba majetkový prospech vo výške 250.000,- Sk. Námietku žalovaných ohľadne nedostatku ich pasívnej legitímácie súd považoval za nedôvodnú vzhľadom na to, že súd v dedičskom konaní nezaobráť aktívami a pasívami, ktoré sú medzi dedičmi sporné. Konštatuje iba spornosť a ďalej na ne neprihliada, prípadne súdny komisár preruší dedičské konanie a veriteľa, ktorého pohľadávka nebola dedičmi uznaná, odkáže na občianske súdne konanie o podanie žaloby na určenie predmetu dedičstva, resp. o určenie, že predmetná pohľadávka patrí do dedičstva po poručiteľovi. Podľa § 470 ods.1,2 Občianskeho zákonníka dedičia zodpovedajú do výšky nadobudnutého dedičstva aj za poručiteľove dlhy, preto pasívna legitímácia žalovaných v konaní je daná. Inak by bolo v prípade, keby súd v zmysle § 175n O.s.p. vydal uznesenie, ktorým by vyzval veriteľov, aby mu oznámili svoje pohľadávky v ním stanovenej lehote spolu s poučením, že dedičia nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky včas neoznámili, pokiaľ je uspokojením pohľadávok ostatných veriteľov vyčerpaná cena dedičstva, ktoré dedičia nadobudli, avšak v danom prípade aktíva presahujú pasíva poručiteľa zahrnuté do dedičstva, čiže dedičia dlžníka majú v tomto spore postavenie žalovaných.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 150 ods.1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Ustanovenie § 142 O.s.p. vyjadruje samozrejmu požiadavku v tom, že účastník konania, ktorý v konaní uspel, má nárok na náhradu trov konania. V zásade nemožno hovoriť o zodpovednosti za výsledok

ale o zásade úspechu ako základnom princípe určujúcom, ktorý z účastníkov v konečnom dôsledku ponese ťarchu všetkých trov konania. Predpokladmi priznania náhrady trov konania je jednak plný úspech vo veci, ktorý sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) s výrokom, ktorým sa rozhodlo vo veci samej, ale aj účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva. Výnimku z tejto zásady upravuje ustanovenie § 150 O.s.p. v zmysle ktorého súd nemusí výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Aplikácia § 150 O.s.p. je možná iba v prípade existencie zákonom bližšie nešpecifikovaných dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v okolnostiach danej veci alebo v okolnostiach na strane účastníkov konania. Použitie tohto ustanovenia pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Konkrétnejšie hľadiská pre použitie tohto ustanovenia možno čerpať zo súdnej praxe, podľa ktorej pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa treba prihliadnuť na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, ktorého by podľa všeobecného ustanovenia zaťažovala povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj toho, ktorého majetková sféra by použitím tohto ustanovenia bola dotknutá; pritom treba brať do úvahy tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde a prihliadnuť aj k postoju účastníkov v konaní. Takýto dôvod pre nepriznanie náhrady trov konania úspešným žalovaným súd videl v okolnostiach prejednávanej veci v tom, že obe sporné strany, resp. žalobca a právny predchodca žalovaných svojim správaním prispeli k vzniku sporu. Žalobca tým, že M. T. S. S. T. odtajil skutočnú výšku dohodnutej kúpnej ceny ich záhrady s úmyslom získať z kúpnej ceny vo svoj prospech 250.000,- Sk a právny predchodca žalovaných tým, že pristúpil na uzavretie darovacej zmluvy napriek tomu, že takýto právny úkon žiadny zo zmluvných strán nemal v úmysle uzavrieť. Vedel, že podpisuje darovaciu zmluvu, pričom nemal žiadny dôvod prenechať jemu neznámej osobe nehnuteľnosť takejto značnej hodnoty a na podpísanie darovacej zmluvy naviedol aj spoluvlastníčku predmetu daru, Alžbetu Kuchtovú. Na podanie žaloby vo veci 7C/145/2004 „darcov“ s veľkou pravdepodobnosťou motivovalo to, že po ústnej dohode o prevode ich záhrady O. V. sa dozvedeli, že menovaný je ochotný zaplatiť vyššiu kúpnu cenu za nehnuteľnosť. Za pričinenia žalobcu, O. V., ale aj právneho predchodcu žalovaných došlo k vzniku sporu vedeného pod sp. zn. 7C/145/2004, v ktorom boli žalovaní 1) a 2) zaviazaní k náhrade trov konania, a to O. V. sumou 5.548,35,-Eur a O. V. 3.408,56 Eur, ktoré trovy ako to dosvedčil O. V. v tomto konaní, žalobca sa im zaviazal uhradiť spolu so sumou 500,000,-Sk, ktorú mu na kúpnej cene jeho nehnuteľnosti vzhľadom na darovaciu zmluvu nevyplatil. Okrem uvedených súd prihliadol aj na to, že žalovaní v 1) a 2) rade tým, že vo veci 7C/145/2004 boli úspešní, nadobudli do vlastníctva po M. T. nehnuteľnosť v značne vyššej hodnote, než ju ich otec mienil predať. Na základe uvedených súd dospel k záveru, že je daný dôvod na aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p. a žalovaným i napriek ich plného úspechu vo veci náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre písomne v 3 vyhotoveniach .

Podľa § 205 ods.1-3 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku, alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykoval navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.